

Donitsitalous - turvallinen ja reilu tila ihmisen toiminnalle

FT Mikael Puurtinen

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

JYU.WISDOM

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

GRADIA

poke
POHOISEN KESKI-SUOMEN
AMMATTIOPISTO

Polkukartta on osa POLKU 2.0 -hanketta, jonka päärahoittaja on Euroopan Unionin Euroopan sosiaalirahasto.
Rahoittavana viranomaisena toimii Keski-Suomen ELY-keskus

Lisenssiehdot

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

Diasettiin liittyvä video

<https://m3.jyu.fi/jyumv/ohjelmat/science/muut/polku-2.0/vastuullisuus-yrityksen-arjessa-verkkototeutuksen-tallenteet/recording-04-07-2023-09.15>

Sa – Sanitaatio
 Kö – Köyhyys
 En – Energian saatavuus
 Ko – Koulutus
 So – Sosiaalinen tuki
 De – Demokraattisuus

Ta – Tasa-arvo
 Ty – Työllisyys
 TE – Tyytyväisyys elämään
 EI – Elinajanodote
 Ra – Ravitsemus

- Kuinka kaikkien ihmisten tarpeet voidaan täyttää rajallisella maapallolla?
- <https://goodlife.leeds.ac.uk/>

Aineisto ja kuvat:
 Fanning et al (2022) Nat Sust 5: 26-36

Planeetan rajat ("ekologinen katto") 1

- Ilmastonmuutos: CO2 350 ppm (2022: 417 ppm)

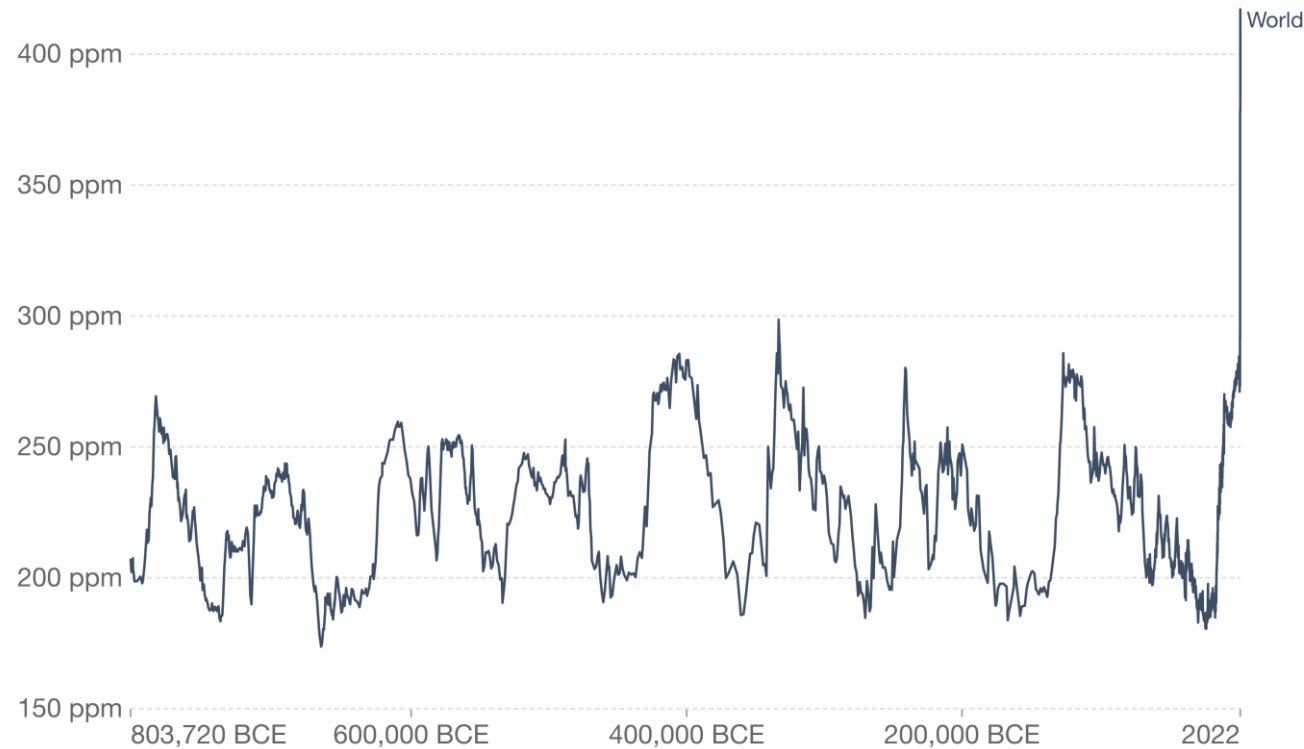

Hiilidioksidipitoisuus on räjähtävässä kasvussa

Global atmospheric CO₂ concentration

Atmospheric carbon dioxide (CO₂) concentration is measured in parts per million (ppm). Long-term trends in CO₂ concentrations can be measured at high-resolution using preserved air samples from ice cores.

Our World
in Data

Source: National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)

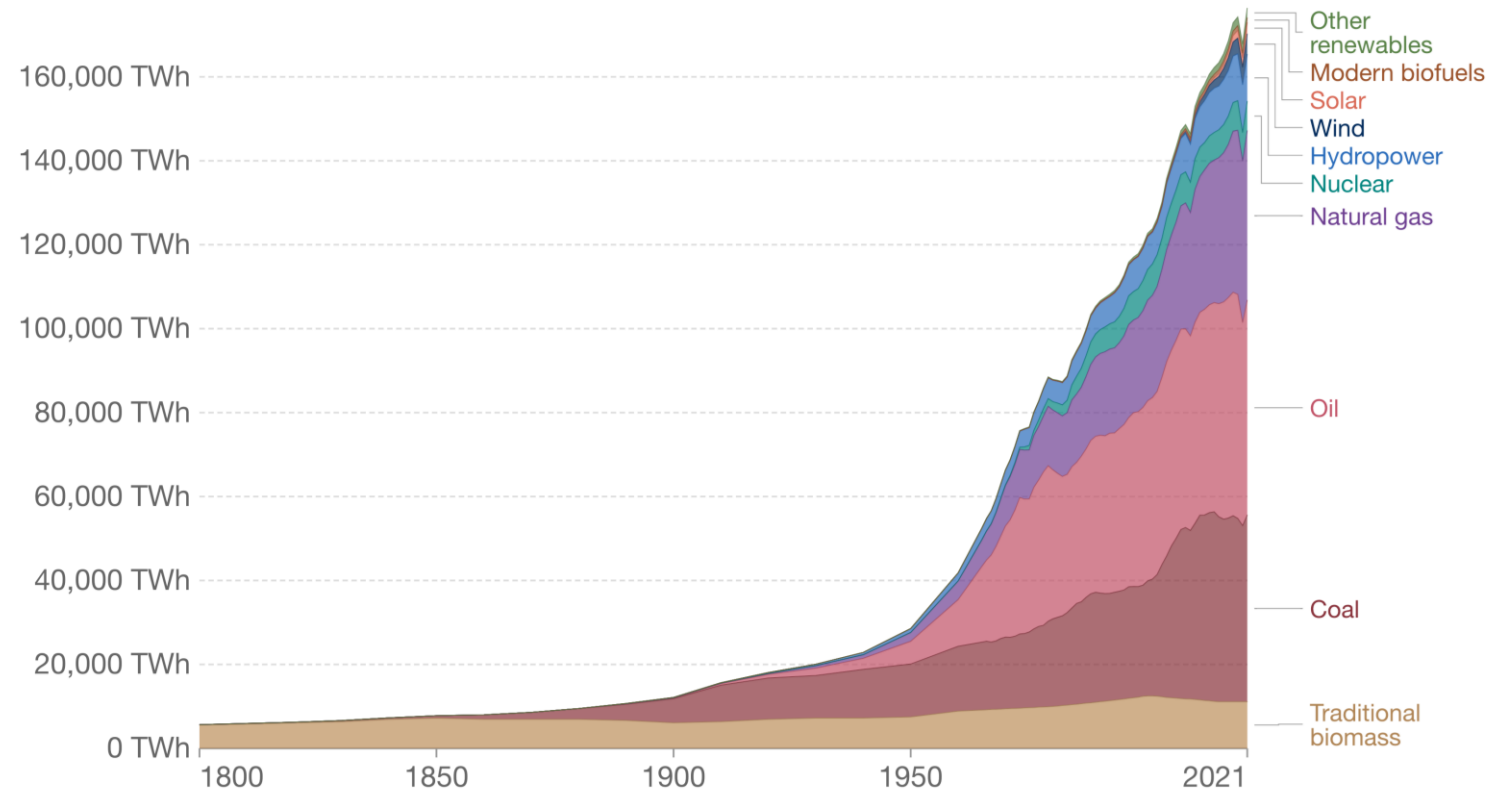
CC BY

Energiankulutus kasvaa

Global primary energy consumption by source

Primary energy is calculated based on the 'substitution method' which takes account of the inefficiencies in fossil fuel production by converting non-fossil energy into the energy inputs required if they had the same conversion losses as fossil fuels.

Our World
in Data

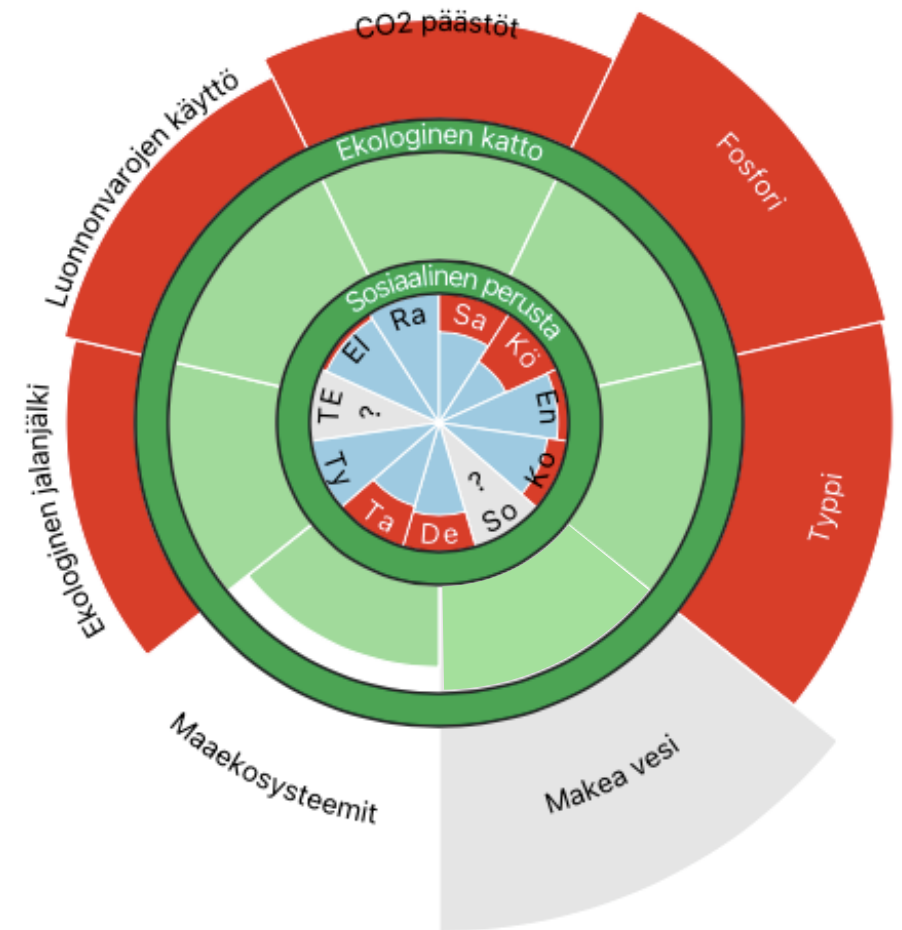

Source: Our World in Data based on Vaclav Smil (2017) and BP Statistical Review of World Energy

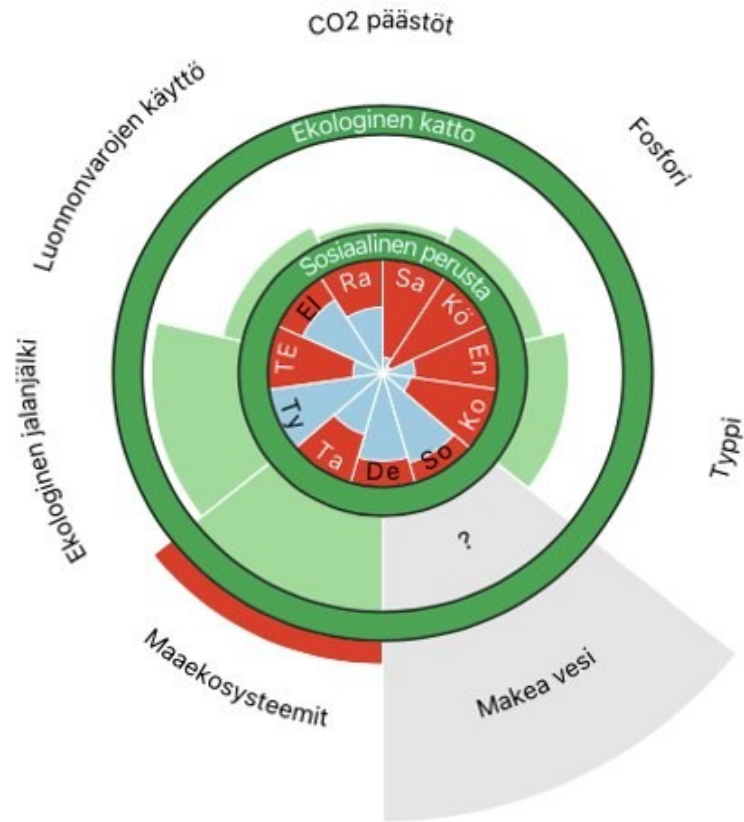
OurWorldInData.org/energy • CC BY

Planeetan rajat ("ekologinen katto") 2

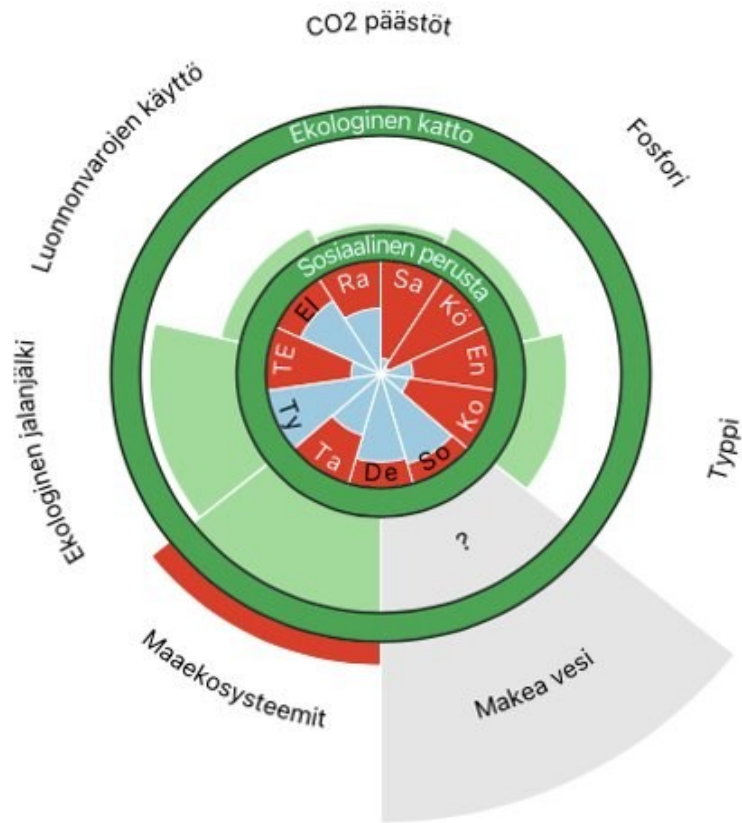
- Ilmastonmuutos: CO2 350 ppm (2021: 412 ppm)
- Luonnonvarojen käyttö → mineraalien, polttoaineiden ja biomassan kulutus
- Typpi ja fosfori → vesistöjen rehevöityminen ja happikato
- Makea vesi → jokien kuivuminen, kastelu- ja juomaveden loppuminen
- Maaekosysteemit → maan käyttö ihmisen tarpeisiin
- Ekologinen jalanjälki → maapallon ekosysteemien kuormittuminen
- **Ympäristön kemikalisoitumisen riskit**
- **Luontokato → noin miljoonaa eliölajia uhkaa sukupuutto**
- **Merten kalakannat ovat maksimaalisesti kalastettuja/ylikalastettuja**

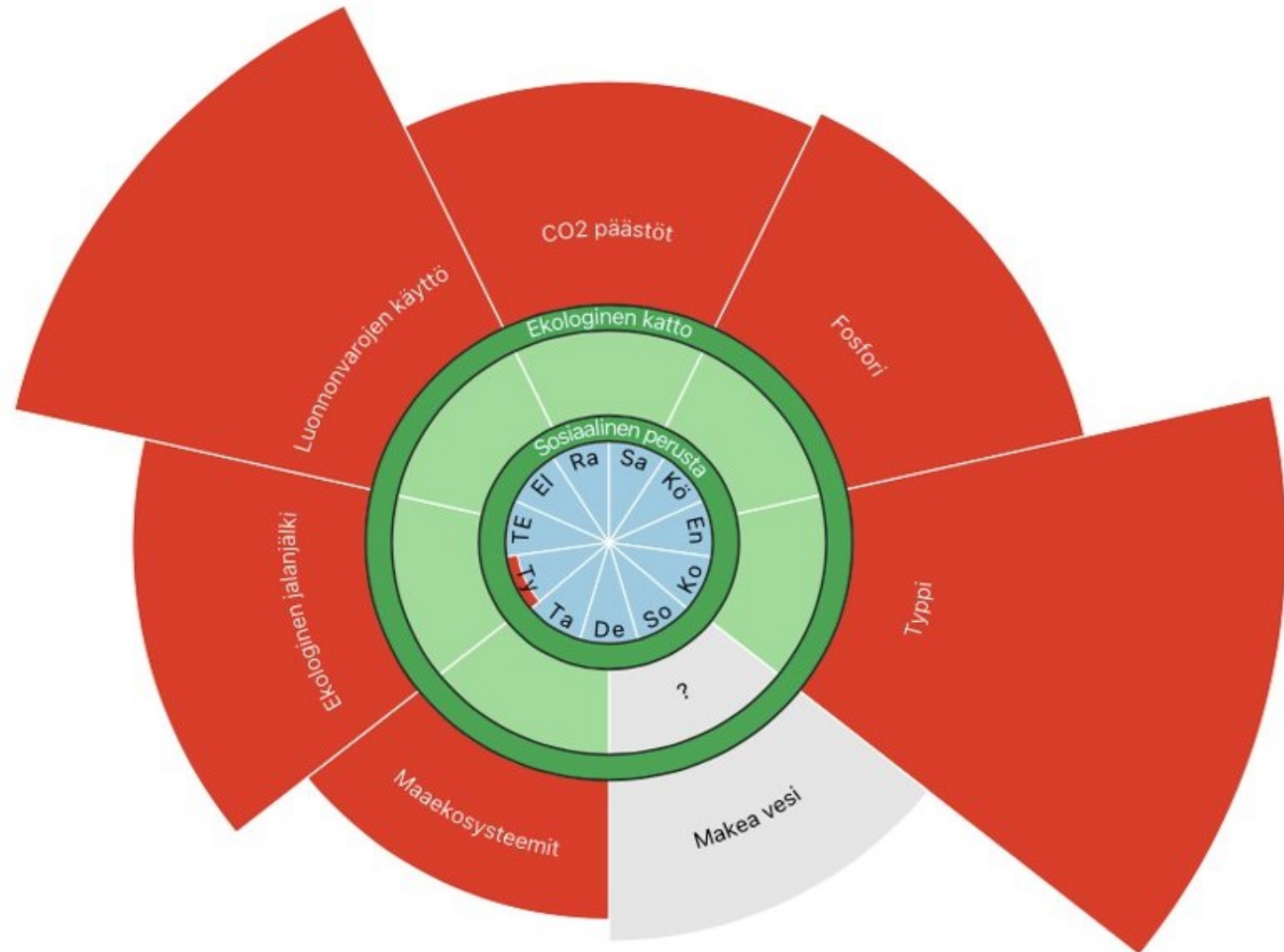
Tansania

Tansania ja Suomi

Tansania

Suomi

Tehtävä

- Luennolla esitettiin Tansanian ja Suomen donitsit. Mitä voit päätellä siitä, miltä näiden kahden maan donitsit näyttävät? Miksi donitsit ovat keskenään hyvin eri näköiset?
- Voit halutessasi tarkastella muidenkin maiden maiden donitseja täällä: <https://goodlife.leeds.ac.uk/national-trends/country-trends/>